

Sygn. akt (...) RC 446/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 listopada 2016 r.

Sąd Rejonowy w. T.(...)I Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący SSR Piotr Kawecki

Protokolant st.sekr.sądowy Dorota Outtaleb

Po rozpoznaniu w dniu 26 października 2016 r. w. T.

sprawy z powództwa: S. S.

przeciwko: M. S.

o: ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego

I. ustala, że z dniem 06.06.2016r wygaś obowiązek alimentacyjny S. S. wobec M. S., ostatnio ustalony w kwocie 400 zł (czterysta) miesięcznie na mocy wyroku z dnia 17.06.2011r. w sprawie (...) Sądu Rejonowego w. T.

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

III. kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa – Sąd Rejonowy w. T.

Sygn. akt (...) RC 446/16

UZASADNIENIE

S. S. w dniu 6 czerwca 2016 r. r. wniósł pozew przeciwko M. S. domagając się ustalenia wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego wobec M. S. ostatnio określonego w kwocie 400 zł miesięcznie na mocy wyroku z dnia 17 czerwca 2011 r. w sprawie (...) Sądu Rejonowego w. T. poczynając od dnia 1 września 2015 r..

W uzasadnieniu wskazał m.in., że od czasu ostatniego ustalenia wysokości alimentów nastąpiła istotna zmiana stosunków. Pozwany osiągnął pełnoletność. Najprawdopodobniej ukończył szkołę średnią zdając maturę i uzyskał wykształcenie średnie. Według wiedzy powoda w chwili obecnej pozwany nie kontynuuje edukacji. Może zatem podjąć pracę i samodzielnie się utrzymywać.

Powód poniósł, że pozostaje w trudnej sytuacji materialnej. Jest osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku. Mimo wielokrotnych próśb i starań nie może znaleźć stałego zatrudnienia. Mieszka z matką, próbuje się utrzymywać z prac dorywczych. Nie posiada żadnego majątku.

W odpowiedzi na pozew z dnia 10 września 2016 r. pozwany M. S. wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu wskazał m.in., że do chwili obecnej pozostaje na wyłącznym utrzymaniu matki i korzysta z jej lokalu mieszkalnego. Z tego tytułu koszt miesięczny wynosi 321 zł. Jedyнным źródłem dochodu pozwanego jest wynagrodzenie z tytułu pracy dorywczej polegającej na roznoszeniu ulotek. Uzyskiwany dochód jest niewystraczający na pokrycie wszystkich życiowych potrzeb pozwanego.

Pozwany wskazał, że nadal kontynuuje naukę w szkole (...), którą ukończy w lutym 2018 r.

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowisko.

Sąd ustalił co następuje

Wyrokiem Sądu Rejonowego w. T. z dnia 17 czerwca 2011 r. wydanym w sprawie (...) podwyższono alimenty od S. S. na rzecz M. S. do kwoty po 400 zł miesięcznie.

/okoliczność bezsporna a ponadto dowód:

wyrok z dnia 17 czerwca 2011 r. – k. 22 akt (...) SR w. T./

Wówczas M. S. miał (...) lat i był uczniem klasy (...) gimnazjum. Mieszkał wraz z matką, rodzeństwem i konkubentem matki w mieszkaniu socjalnym o powierzchni 62m⁽²⁾. Świadczenia za mieszkanie wynosiły: czynsz 370 zł, gaz ok. 300 zł, prąd ok. 300 zł. Jego matka zarabiała ok. (...) zł netto miesięcznie a konkubent matki ok. (...) zł netto miesięcznie. Pozwany był zdrowym dzieckiem. Nie korzystał z korepetycji. Wyprawka do szkoły kosztowała (...) zł. Matka starała się zapewniać synowi wakacje, których koszt wynosił (...) zł.

S. S. miał wówczas (...) lat. Poza dwójką dzieci ze związku małżeńskiego nie miał nikogo innego na utrzymaniu. Był zarejestrowany jako bezrobotny bez prawa do zasiłku, pracował dorywczo jako pomocnik na budowie i zarabiał ok. (...) zł netto miesięcznie. Pomagała mu rodzina. Mieszkał z rodzicami, zajmował jeden pokój w ich mieszkaniu. Przekazywał rodzicom drobne kwoty, np. zapłacił rachunek za prąd.

/dowód:

akta sprawy (...) SR w. T. k.2, 10-11, 15-20)

S. S. ma obecnie (...) lat. Z wykształcenia jest (...) Nadal jest zarejestrowany jako bezrobotny i nadal nie posiada prawa do zasiłku. Co trzy miesiące ma terminy spotkań w Powiatowym Urzędzie Pracy na które się regularnie stawia. Do tej pory zaproponowano mu jedną ofertę pracy. Proponowano mu też uzyskanie dotacji na otwarcie własnej działalności gospodarczej jednak z uwagi na nieprzedstawienie dwóch żyrantów, dotacji mu nie przyznano. Obecnie pracuje dorywczo jako pomocnik na budowach. Stawka godzinowa wynosi 7-8 zł. Zarabia ok. (...)zł netto miesięcznie. Są to prace sezonowe.

Powód nie posiada żadnego majątku. Nie otrzymuje żadnych zasiłków. Mieszka wraz z rodzicami. Nie ponosi kosztów opłat za mieszkanie. Na jedzenie wydaje ok. 150 zł miesięcznie. Razem z jedzeniem na swoje utrzymanie wydaje ok. 350 zł miesięcznie. Nie choruje.

/dowód:

- decyzja o uznaniu za bezrobotnego – k. 5

- przesłuchanie powoda – k. 38-39/

M. S. ma obecnie (...)lat. Szkołę podstawową i gimnazjum ukończył bez opóźnień. Następnie kontynuował naukę w (...) Liceum Ogólnokształcącym. Nie zdał (...) klasy i ją powtarzał. Naukę w (...) klasie zakończył w marcu 2015 r. kiedy to okazało się, że nie uda mu się ponownie zdać (...) klasy i nie zostanie dopuszczony do matury.

Na przełomie marca i kwietnia 2015 r. zapisał się do Szkoły (...) gdzie kontynuował naukę. W maju 2016 r. podchodził do matury jednak jej nie zdał.

Obecnie kontynuuje naukę w szkole policealnej (...) gdzie jest na I semestrze nauki w na kierunku technik (...) Do nauki w tej szkole nie jest wymagane posiadanie matury. Nauka w szkole odbywa się w soboty i niedziele w godzinach od 9.00 do 16.00. Książki na semestr kosztują ok. 100 zł.

Pozwany od czerwca 2015 r. do listopada 2015 r. pracował dorywczo przy roznoszeniu ulotek. Następnie miał przerwę z uwagi na pogodę i od lutego 2016 r. znów podjął pracę przy roznoszeniu ulotek. Wykonuje ją do chwili obecnej.

Pracuje na umowę o dzieło, która jest odnawiana co miesiąc. Pracuje od poniedziałku do piątku od godziny 9.00 przez 3-4 godziny. Zarabia średnio (...)zł miesięcznie. W 2015 r. osiągnął dochód w wysokości (...)zł. Do tej pory nie szukał innego zatrudnienia ponieważ ta praca mu odpowiadała. Dobrze się w niej czuje i ma też czas dla siebie.

M. S. nie zarejestrował się jako osoba bezrobotna. Mieszka obecnie z mamą, siostrą, dwójką dzieci siostry i dwojgiem przyrodniego rodzeństwa. Rachunki za mieszkanie opłaca jego matka, on stara się dokładać do opłat. Przekazuje matce na wyżywienie 80 zł miesięcznie.

Pozwany dojeżdża do szkoły i pracy autobusem. Koszt zakupu biletu miesięcznego to 48 zł miesięcznie. Na abonament telefoniczny wydaje ok. 35 zł miesięcznie. Odzież i środki czystości to koszt ok. 150-200 zł.

Opłaty miesięcznie za mieszkanie wynoszą: woda 200 zł, prąd 100 zł, czynsz 400 zł, internet ok. 130 zł, gaz 163 zł, telewizja satelitarna 100 zł.

Matka pozwanego pracuje jako krawcową w T. im. W. H. i zarabia ok. (...) zł netto miesięcznie.

M. S. ma wadę wzroku. W tym roku wymieniał okulary za kwotę 400 zł. Leczy się na nadciśnienie i psychologicznie, koszt to ok. 300 zł rocznie.

/dowód:

- zaświadczenie ze szkoły (...) – k. 23
- zaświadczenie o zatrudnieniu – k. 22
- zestawienie kosztów utrzymania – k. 25-27
- koszty utrzymania – k. 24
- zaświadczenie od okulisty – k. 25
- pismo PUP w T. – k. 36
- pismo U. S. – k. 37
- pismo ZUS – k. 35
- przesłuchanie pozwanego – k.39-39v./

Alimenty na rzecz pozwanego wypłacane są z Funduszu Alimentacyjnego. Powód co miesiąc wpłaca na konto (...) w T. kwotę(...) zł tytułem spłaty powstałego względem Funduszu Alimentacyjnego zadłużenia. Jego zadłużenie wynosi obecnie ok. (...) zł.

/dowód:

- przesłuchanie powoda – k. 38-39
- potwierdzenia płatności na rzecz (...) k. 6/

W okresie od 1 stycznia 2014 r. do 10 października 2016 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy odnotowano 3810 ofert pracy dla osób bez kwalifikacji oraz 76 ofert pracy w zawodzie (...)

/dowód:

- pismo PUP w T. – k. 36/

Sąd zważył co następuje

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie przesłuchania stron, które uznano za wiarygodne gdyż były spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniały, a ponadto znalazły potwierdzenie w stosownych dokumentach urzędowych i prywatnych, których domniemanie autentyczności wynikające z art. 245 kodeksu postępowania cywilnego – a w odniesieniu do dokumentów urzędowych również zgodności z prawdą tego co zostało w nich zaświadczone, wynikające z art. 244 kpc – nie zostały podważone.

Na mocy z art. 230 kpc uznano za bezsporne okoliczności faktyczne zawarte pozwie i innych pismach procesowych, oraz przytoczone w ramach informacyjnego wysłuchania, a którym strona przeciwna nie zaprzeczyła, gdyż nie budziły wątpliwości co do zgodności z prawdziwym stanem rzeczy i znalazły, w odpowiednim zakresie, potwierdzenie w materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Zgodnie z art. 128, art. 129, art. 133 § 1 oraz art. 135 § 1 i 2 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego kwota alimentów należnych dziecku, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie a nie posiada majątku przynoszącego dochód, zależy od usprawiedliwionych potrzeb dziecka oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości każdego z jego rodziców, albowiem obowiązek alimentacyjny spoczywa w odpowiednich częściach na obojgu rodzicach, stosownie do ich aktualnych możliwości finansowych.

Oznacza to, że również ojciec powinien ponosić odpowiednią część wszystkich wydatków związanych z utrzymaniem jego dzieci w postaci: zakupu wyżywienia, ubioru, części opłat eksploatacyjnych za mieszkanie w którym przebywają, oraz innych wydatków niezbędnych do ich prawidłowego rozwoju.

Natomiast na mocy art. 133 § 3 kro rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możności samodzielnego utrzymania się.

Na podstawie art. 138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego, w tym także ustalenia, że obowiązek alimentacyjny wygaś.

Stosownie do stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w uchwale z dnia 9.11.1994r., sygn. akt (...) CZP 138/94, podstawą obliczenia wysokości alimentów jest dochód netto (a nie brutto) zobowiązanego (OSNC z 1995r., Nr 3, poz. 43, glosy aprobowane Tadeusz Smoczyński OSP z 1995r., Nr 9, poz. 194, oraz Zdzisław Krzeźmiński „Monitor Prawniczy” z 1995r., Nr 4, str. 113).

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14.11.1997r., sygn. akt (...) CKN 217/97 (Prokuratura i Prawo z 1998r., Nr 9, poz. 28) wskazano, iż:

„Obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dziecka stanowi uszczegółowienie ogólnego obowiązku "troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka" i należytego przygotowania go, odpowiednio do jego uzdolnień, do pracy zawodowej (art. 96 krio). Obowiązek ten nie jest ograniczony przez żaden sztywny termin, a w szczególności - przez termin dojścia przez alimentowanego do pełnoletności. Nie jest także związany ze stopniem wykształcenia w tym sensie, że nie ustaje z chwilą osiągnięcia przez alimentowanego określonego stopnia podstawowego lub średniego wykształcenia. Jedyną miarodajną okolicznością, od której zależy trwanie bądź ustanie tego obowiązku, jest to, czy dziecko może utrzymać się samodzielnie, przy czym przyjmuje się, że nie można tego oczekiwać od dziecka małoletniego. Z tej przyczyny w odniesieniu do dzieci, które osiągnęły pełnoletność, brać należy pod uwagę to, czy wykazują chęć dalszej nauki oraz czy osobiste zdolności i cechy charakteru pozwalają na rzeczywiste kontynuowanie nauki. Przeciwnie stanowisko prowadziłoby do zahamowywania, a co najmniej znacznego utrudniania dalszego rozwoju dziecka, a to przez pozbawianie go środków materialnych niezbędnych do kontynuowania nauki po osiągnięciu pełnoletności, pozostawaloby zatem w sprzeczności ze wspomnianym wyżej podstawowym obowiązkiem rodzicielskim.”

Natomiast w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14.11.1997r., sygn. akt (...) CKN 257/97 (OSNC z 1998r., Nr 4, poz. 70) stwierdzono, że przy orzekaniu o obowiązku alimentacyjnym rodziców wobec dzieci, które osiągnęły pełnoletność, brać należy także pod uwagę, czy wykazują one chęć dalszej nauki oraz czy ich osobiste zdolności i cechy charakteru pozwalają na rzeczywiste kontynuowanie przez nie nauki.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8.08.1980r., sygn. akt (...) CRN 144/80 (OSNC z 1981r., Nr 1, poz. 20) wyjaśnił, że:

„Rodzice nie są obowiązani dostarczać środków utrzymania dziecku, które, będąc już przygotowane należycie do wykonywania przez nie odpowiedniego dla niego zawodu, podejmuje dla podniesienia swych kwalifikacji dalsze kształcenie się, ale w studiach się zaniedbuje, nie robi należytych postępów, nie otrzymuje obowiązujących zaliczeń, nie zdaje w terminie przepisanych egzaminów, a zwłaszcza jeżeli z własnej winy powtarza lata studiów i wskutek tego nie kończy studiów w przewidzianym programem okresie”.

Ponadto w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17.12.1976r., sygn. akt (...) CRN 280/76 (OSP z 1977r., Nr 11, poz. 196) wskazano m.in., że prawo do dalszego pobierania alimentów przysługuje dziecku pełnoletniemu które już posiada określone kwalifikacje zawodowe a które podjęło studia, o ile wiek dziecka nie przekracza znacznie normalnego wieku osób rozpoczynających studia wyższe.

Analiza ww. przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz orzeczeń Sądu Najwyższego dotyczących obowiązku alimentacyjnego prowadzi do wniosku, że obowiązek alimentacyjny rodziców wobec pełnoletniego uczącego się dziecka istnieje wówczas gdy wiek dziecka nie odbiega znacząco do wieku osób które podejmują naukę w zwykłym trybie (tj. bez opóźnień organizacyjnych) a ponadto pełnoletnie dziecko wykazuje chęć nauki i jego osobiste zdolności i cechy charakteru pozwalają na rzeczywiste kontynuowanie nauki.

Na podstawie zgromadzonego materiału procesowego w ocenie Sądu doszło do zmiany stosunków określonej w art. 138 kro uzasadniającej wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego.

Pozwany powtarzał klasę (...) liceum, której nie ukończył w normalnym trybie. Wiedząc, że nie zda i nie zostanie dopuszczony do matury przeniósł się do szkoły Ż., gdzie ukończył liceum, jednak matury nie zdał. Obecnie, mając (...)lat, uczy się w szkole policealnej na pierwszym semestrze kierunku technik BHP. Planowany koniec nauki to luty 2018 r.

Nauka, którą pozwany podjął jest nauką w trybie zaocznym, co oznacza, że zajęcia odbywają się tylko w weekendy w godzinach 9:00-16:00. Pozwany z uwagi na taki tryb zajęć od czerwca 2015 r. pracuje dorywczo przy roznoszeniu ulotek i zarabia ok. 500-600 zł miesięcznie. W ocenie Sądu pozwany przy takim trybie nauki mógłby spokojnie podjąć starania do znalezienia lepiej płatnej pracy, aby zapewnić sobie środki na samodzielne utrzymanie się.

Podkreślenia wymaga fakt, że w Powiatowym Urzędzie Pracy w T. w okresie od 01.01.2014 do 10.10.2016r. odnotowano 3810 ofert pracy dla osób bez żadnych kwalifikacji.

Należy też zwrócić uwagę, że pozwany zeznając oświadczył, że nie szukał innej pracy niż roznoszenie ulotek ponieważ ta praca mu odpowiada, dobrze się w niej czuje i ma dzięki temu czas dla siebie. Zdaniem Sądu pozwany, jako osoba dorosła, powinien zdawać sobie sprawę z faktu, że kwota 500-600 zł miesięcznie nie jest kwotą wystarczającą na samodzielne utrzymanie się. Nie podejmuje on jednak jakichkolwiek kroków aby polepszyć swoją sytuację materialną, ponieważ „ta praca mu odpowiada”, jest mu w niej dobrze, a w życiu wygodnie. W takiej sytuacji podnoszenie przez pozwanego argumentu, że zarabiane pieniądze nie wystarczają na pokrycie wszystkich jego uzasadnionych potrzeb w ocenie Sądu jest co najmniej niestosowne. Doceniając fakt, iż pozwany chce kontynuować naukę w celu rozwijania swoich uzdolnień i podnoszenia kwalifikacji zawodowych, nie sposób zaakceptować bierności pozwanego, który będąc młodą, zdrową osobą nie czyni odpowiednich starań, by zdobyć środki na samodzielne utrzymanie się. W obecnej sytuacji, przy weekendowym systemie nauki pozwanego, przy wskazywanej przez niego samego potrzebie doksztalcenia się w domu na poziomie 3-4 godzin tygodniowo, trudno uznać, by pozwany dokładał należytych starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się. Pozwany poprzestał na wykonywaniu nisko płatnej pracy

przez kilka godzin dziennie – bowiem ta praca mu odpowiada, jest mu w niej dobrze, ma dużo wolnego czasu dla siebie, nie zadał sobie nawet trudu zarejestrowania się w Urzędzie Pracy w celu zdobycia innej – lepiej płatnej pracy – pomimo, iż oferty takich prac – także dla osób bez przygotowania zawodowego i kwalifikacji w ostatnim okresie były i są nadal, nie szukał innego – lepiej płatnego wynagrodzenia – z prostego powodu, że mu obecnie jest dobrze. Biorąc pod uwagę, że od 1 stycznia 2016r. wysokość minimalnego wynagrodzenia dla pracownika zatrudnionego na pełen etat nie może być niższa od kwoty 1850 zł (brutto) miesięcznie, a oferta rynku pracy jest obecnie szeroka, przy dołożeniu nie tylko należytych, ale nawet całkiem niewielkich starań pozwany mógłby bez większego wysiłku utrzymywać się – także przy wykazywanych, uzasadnionych potrzebach – samodzielnie. Wskazywana przez pozwanego obawa, czy podołałby połączyć pracę z nauką, której nota bene źródła sam nie potrafił logicznie wyjaśnić wydaje się mocno przesadzona, biorąc pod uwagę fakt, iż poza szkołą nauce poświęca 3-4 godziny tygodniowo. Reasumując, stwierdzić należy, iż obowiązek alimentacyjny powoda względem pozwanego wygasł z dniem 6 czerwca 2016r., w tym co najmniej czasie miał on niewątpliwie możliwość samodzielnego utrzymania się.

Z tych względów na podstawie art. 133§3 kro w zw. z art. 138 kro orzeczono jak w punkcie I sentencji wyroku.

Powód domagał się orzeczenia ustalenia wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego z dniem 1 września 2015r., jednak Sąd uznając, iż obowiązek alimentacyjny powoda względem pozwanego wygasł z dniem 6 czerwca 2016r., w pozostałym zakresie – na mocy art. 133§3 a contrario powództwo oddalił.

O kosztach sądowych orzeczono na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z 28.07.2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jt. Dz.U. z 2016r., poz. 623), obciążając nimi Skarb Państwa.